

بخش حمل و نقل و هواشناسی

مقدمه

امروزه حمل و نقل و ترابری یکی از اجزاء مهم اقتصاد ملی محسوب می‌گردد و بدلیل داشتن نقش زیربنایی تأثیر فراوانی بر فرآیند رشد اقتصادی کشور دارد. این بخش در برگیرنده فعالیت‌هایی است که به شکلی گسترده در تمامی زمینه‌های تولید، توزیع و مصرف کالا و خدمات جریان داشته و در مجموعه فعالیت‌های اقتصادی نقش غیرقابل انکار دارد. اساساً در رشد و توسعه اقتصاد و تجارت داخلی و بین‌المللی و روند گسترش آن نمی‌توان نقش سیستم‌های حمل و نقل را در بهینه‌سازی هزینه‌ها، زمان سفر، سرعت جابجایی، ایمنی و سطح خدمات نادیده گرفت. به همین دلیل برای پیشبرد بخش حمل و نقل و افزایش سهم آن در تولید ناخالص داخلی (GDP) کشور باید در جهت توسعه متوازن کلیه شیوه‌های حمل و نقل دقت زیادی صورت گیرد تا ضمن دستیابی به اهداف داخلی اعم از محرومیت‌زدایی و افزایش زیرساخت‌های حمل و نقل به تناسب شرایط اجتماعی و اقتصادی، به اهداف بین‌المللی آن نیز که دستیابی به بازارهای جهانی است، پرداخته شود.

حمل و نقل از جمله امور زیر بنایی و فرابخشی است و به عنوان حلقه اتصال صنایع مختلف کشور همواره مورد توجه بوده است. علاوه بر این همه فعالیت‌های جامعه به نوعی تحت تأثیر این بخش قرار دارد، زیرا از اجزای مهم چرخه تولید- مصرف در هر اقتصاد بوده و امکان بهره‌وری مناسب صنایع و استعدادهای جامعه و پیشرفت بسیاری از طرح‌های اقتصادی را فراهم می‌کند.

بخش حمل و نقل از جمله بخش‌های زیر بنایی است که علاوه بر تحت تأثیر قراردادان فرایند اقتصادی خود نیز در جریان توسعه دچار تغییر و تحول می‌شود. بخش حمل و نقل به عنوان پیش نیاز و زیربنای توسعه نقش اساسی و کارآمد در باروری امکانات و استعدادهای بالقوه داشته و از طریق جابه‌جایی بار و مسافر، پیوندی ناگسستنی بین عوامل مختلف رشد و توسعه را فراهم می‌آورد.

در واقع محصولات فعالیت‌های حمل و نقلی به خودی خود کمتر مورد تقاضا قرار می‌گیرند بلکه تقاضا برای محصولات سایر فعالیت‌های اقتصادی است که موجب ایجاد تقاضا برای محصول این رشته فعالیت می‌شود از این نظر بخش حمل و نقل ماهیت راهبردی داشته و چگونگی کارایی فعالیت آن بر سایر فعالیت‌های اقتصادی موثر بوده و در مجموع بر تولید ناخالص داخلی و رشد اقتصادی کشور تأثیر بسزایی دارد.

ایجاد زیرساخت‌های حمل و نقل با توجه به پارامترهای گسترده، کاری بس دشوار است. چرا که از طرفی باید به اقتصادی بودن زیرساخت‌ها توجه نمود تا بتوان از طریق آن‌ها به گسترش حمل و نقل بار و مسافر و همچنین ترانزیت پرداخت و از طرفی دیگر هم باید نگاهی دیگر به محرومیت‌زدایی، تمرکززدایی و مباحث اجتماعی آن‌ها نیز داشت.

گزارش حاضر به بیان عملکرد سال ۱۳۹۷ احکام و مواد قانونی برنامه ششم توسعه و اقدامات محوری در چهار زیربخش جاده‌ای، ریلی، هوایی و دریایی به همراه اعتبارات در نظر گرفته شده، پرداخته است.

اهم اقدامات محوری در زیربخش جاده‌ای:

- ❖ اصلاح وضعیت رویه راه‌های شریانی و پرتدد کشور و ایجاد سامانه مدیریت روسازی
- ❖ اجرای عملیات روکش و آسفالت حفاظتی
- ❖ شناسایی، آشکارسازی، ایمن سازی و رفع نقاط - مقطع پرحادثه
- ❖ ساخت و تکمیل زیرساخت های حمل و نقل شامل احداث آزادراه، بزرگراه و راه اصلی و بهسازی.
- ❖ افتتاح پروژه‌های دارای اولویت از جمله اتصال مراکز صنعتی و تولیدی به شریان‌های ترانزیتی و کریدورهای اصلی و بین‌المللی بار و مسافر و بهره برداری قسمتی از کریدور بزرگراهی غرب کشور و جنوب کشور
- ❖ بهبود نظام مدیریت بر فعالیت شرکت‌های حمل و نقل بار و مسافر داخلی و بین‌المللی

اهم اقدامات محوری در زیربخش ریلی:

- ❖ نگهداری و توسعه شبکه زیر ساخت ریلی
- ❖ توسعه و نوسازی ناوگان ریلی
- ❖ تسهیل کسب و کار و فراهم کردن زمینه های جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی
- ❖ دستیابی به جایگاه مناسب در شبکه و بازار حمل و نقل داخلی و بین‌المللی
- ❖ افزایش سهم بار داخلی به ویژه اتصال مراکز عمده بار به شبکه ریلی
- ❖ تقویت زیر ساخت های ریلی بنادر و حمل و نقل لجستیک
- ❖ تجاری سازی فعالیت های راه آهن به منظور افزایش و سرمایه گذاری مشارکت بخش غیر دولتی، افزایش بهره

❖ ارتقای سطح کیفی خدمات در بخش مسافری، بهبود و تحول سازمانی با نگرش به اصلاح ساختار و فرآیندها

اهم اقدامات محوری در زیربخش دریایی:

❖ سرمایه‌گذاری در بنادر کشور در زمینه توسعه و نگهداری زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری در زمینه تجهیز بنادر

❖ جذب سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در بنادر تجاری در قالب ۱۷ قرارداد

❖ افتتاح تعداد ۳۳ پروژه عمرانی، تجهیزاتی در بنادر کشور

❖ مطالعه و اجرای بالغ بر ۲۰۰ پروژه اجرایی در بنادر

اهم اقدامات محوری در زیربخش هوایی:

❖ سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تدوین و تنظیم مقررات در زمینه‌های فنی، اقتصادی، بازرگانی داخلی و بین‌المللی

حمل و نقل هوایی کشور و همچنین ایمنی پروازها و بهبود کیفیت خدمات مسافر و بار و محمولات پستی و توسعه آنها.

❖ اجرای تعهدات، مقررات، استانداردها، الزامات و توصیه‌های مقرر شده توسط سازمان بین‌المللی هواپیمایی

کشوری (ایکائو) در کلیه امور هوانوردی کشوری با رعایت قوانین کشور

❖ تدوین به‌روز رسانی و تنظیم کلیه دستورالعمل‌ها و سیاست‌گذارها و نظارت بر کلیه فعالیت‌های هواپیمایی کشوری با

هدف اطمینان از رعایت قوانین و مقررات مربوط، تأمین ایمنی و حفظ مصالح عمومی، جلوگیری از وقوع مخاطرات و رقابت‌های ناصحیح بین متصدیان حمل و نقل هوایی.

❖ صدور مجوز کلیه فعالیت‌های هوانوردی کشوری بخش دولتی و غیردولتی و نظارت بر اجرای آنها با رعایت

قوانین و مقررات مربوطه و تایید و صدور مجوز برای انواع هواپیماهایی که می‌توانند در ایران به فعالیت حمل و نقل هوایی بپردازند.

❖ تدوین استاندارد پرواز، نظارت بر شرکت ها و موسسات هواپیمایی از نظر تایید صلاحیت و رعایت نکات و

استانداردهای ایمنی و صدور گواهینامه ها و تدوین و تنظیم مقررات مربوطه